

Charakteristika Zboru väzenskej a justičnej stráže

Postavenie a pôsobnosť Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) upravuje zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zbore“). Podľa tohto zákona je zbor charakterizovaný ako ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany a stráženia objektov zboru a ochrany poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a objektoch prokuratúry.

Zbor tvoria:

- generálne riaditeľstvo,
- ústavy na výkon väzby, ústavy na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a nemocnica pre obvinených a odsúdených (ďalej len „ústav“),
- príslušníci zboru.

Generálne riaditeľstvo zboru a ústavy zriaďuje a zrušuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Základné organizačné články zboru sú rozpočtovými organizáciami.

Zbor je podriadený ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“); na čele zboru je generálny riaditeľ zboru (ďalej len „generálny riaditeľ“), ktorého do funkcie vymenúva a z nej odvoláva minister. Generálny riaditeľ za svoju činnosť zodpovedá priamo ministrovi.

Na čele ústavu je riaditeľ, ktorého do funkcie ustanovuje a z funkcie odvoláva generálny riaditeľ, ktorému tiež zodpovedá za svoju činnosť.

Pôsobnosť zboru

Zbor v rámci svojej pôsobnosti:

- zabezpečuje výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody,
- zabezpečuje ochranu a stráženie objektov zboru určených na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, ako aj ďalších väzenských objektov, pátra po obvinených a odsúdených v prípade ich úteku z väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody,
- zabezpečuje penitenciárnu starostlivosť o odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody,
- zabezpečuje činnosti zamerané na zamestnávanie obvinených a odsúdených,
- zabezpečuje ochranu poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch, objektoch prokuratúry a nerušené súdne konanie,
- zabezpečuje ochranu verejného poriadku v blízkosti objektov zboru, súdnych objektov a objektov prokuratúry, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie účelu väzby, účelu výkonu trestu odňatia slobody a nerušeného súdneho konania,
- zabezpečuje zadržanie obvineného a odsúdeného v súdnom objekte a dodanie do výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody,
- podľa osobitného predpisu vybavuje sťažnosti, ktoré sa vzťahujú na postup orgánov zboru,
- zabezpečuje a vykonáva na území Slovenskej republiky eskorty obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody,
- vykonáva program ochrany svedka počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa osobitného predpisu,

- zabezpečuje zdravotnú starostlivosť pre príslušníkov zboru, zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby, odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a iné osoby,
- pôsobí vo vymedzenom rozsahu podľa osobitného predpisu ako orgán činný v trestnom konaní, odhaľuje trestné činy príslušníkov zboru a v objektoch zboru aj zamestnancov zboru, odhaľuje trestné činy obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody a zisťuje ich páchatel'ov,
- spolupracuje pri plnení úloh so štátnymi orgánmi, obcami, ozbrojenými silami, ozbrojenými zbormi, inými právnickými osobami a fyzickými osobami,
- spolupracuje s väzenskými správami iných štátov,
- vedie evidencie a štatistiky potrebné na plnenie úloh zboru,
- plní úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje zákon alebo osobitný predpis.

Zbor plní v rozsahu svojej pôsobnosti aj úlohy na úseku prevencie. Prejednáva priestupky spáchané:

- v objekte zboru, ktorého ochranu a stráženie zabezpečuje,
- pri rušení výkonu strážnej služby v blízkosti objektu zboru, ktorého ochranu a stráženie zabezpečuje, alebo počas eskortovania obvineného alebo odsúdeného, ak strážnu službu alebo eskortovanie vykonáva zbor,
- obvinenými vo výkone väzby a odsúdenými vo výkone trestu odňatia slobody, ak sú spáchané počas výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody.

Plnenie úloh zboru v roku 2010

V uvedenom období zbor plnil úlohy na základe zákonov a v súlade s uzneseniami vlády Slovenskej republiky, Hlavnými úlohami zboru na rok 2010, so zámermi konkretizovanými v Koncepcii väzenstva Slovenskej republiky a z ďalších plánovacích dokumentov súvisiacich so služobnou činnosťou zboru.

Hospodárenie zboru sa v roku 2010 realizovalo v podmienkach nedofinancovania základných potrieb zboru. Už schválený rozpočet nezohľadňoval potreby zboru na zabezpečenie plnenia jeho úloh. Mimoriadne zložitá situácia v oblasti financovania bola sprevádzaná aj nepriaznivým vývojom príjmov a výdavkov osobitného účtu, kedy rozpočet zboru bol zaťažený financovaním jeho schodku.

Z nedostatku finančných prostriedkov zbor v uvedenom období realizoval výlučne najnevyhnutnejšie potreby (úhrady za potraviny, energie, hrubé pracovné odmeny, poplatky za odpady, revízie a dane) pre udržanie schopnosti prevádzkovania jednotlivých organizačných zložiek zboru.

Ďalším pretrvávajúcim problémom bol stúpajúci počet obvinených a odsúdených, a s tým súvisiaca nedostatočná ubytovacia kapacita ústavov.

Zbor v roku 2010 zabezpečoval plnenie služobných úloh na jednotlivých úsekoch služobných činností nasledovne:

Organizačno - právna a administratívna činnosť

V rámci organizačno - právnej a administratívnej činnosti plnil zbor úlohy v oblasti administratívnych činností vedúceho organizácie v úzkej súčinnosti s ústavmi a najmä úlohy, ktoré je potrebné koordinovať a zabezpečiť v rámci špecializovanej štátnej správy pre väzenstvo, zabezpečoval medzinárodnú spoluprácu a zahraničné služobné cesty príslušníkov zboru, realizoval styk s masmédiami a s verejnosťou, plnil úlohy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Plnil úlohy

súvisiace so správou registratúry v služobných úradoch zboru Registratúrnym poriadkom, Registratúrnym plánom zboru a väzenskou administratívou, evidenciou osôb vo výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody a s činnosťou Archívu zboru.

Rovnako, ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2010 narastal počet dožiadaní trestných kancelárií súdov o poskytnutie informácií o umiestení osôb vo výkone väzby a vo výkone trestu odňatia slobody prostredníctvom elektronickej aplikácie „evidencia obvinených a odsúdených“. Od roku 2006, kedy bola nasadená jej nová verzia, ktorá podporuje túto funkcionality, počet lustrácií narástol zo 7 827 dožiadaní ročne na 32 103 dožiadaní za rok 2010, pričom automatizovane – bez pričinenia ľudského faktora bolo vybavených 23 406 žiadostí a manuálne – prostredníctvom pracovníkov referátu bolo vybavených 9 297 žiadostí.

Počet obvinených k 31. decembru 2010 klesol oproti koncu roka 2009 celkom o 157 osôb (z 1 621 na 1 464), čo je najnižší počet za posledných minimálne 15 rokov. Naopak, počet odsúdených bol k 31. decembru 2010 najvyšší za posledných 15 rokov. Išlo o 8 567 osôb vo výkone trestu odňatia slobody, pričom oproti roku 2009 sa zvýšil ich počet o 872 osôb. Najväčší nárast sme zaznamenali u odsúdených zaradených do minimálneho stupňa stráženia o 678 odsúdených, a taktiež u odsúdených zaradených do stredného stupňa stráženia o 195 odsúdených. Nepriaznivý trend vývoja postupného nárastu počtu odsúdených sa pochopiteľne odzrkadlil najmä v obsadenosti ústavov, ktoré boli koncom roka 2010 obsadené na 94,5 % z celkovej ubytovacej kapacity (10 615 miest).

Nárast počtu bol zaznamenaný aj u kategórie väznených osôb s cudzou štátnou príslušnosťou. Išlo celkom o 197 osôb, kde najpočetnejšou skupinou boli občania Českej republiky (43 osôb), občania Vietnamu (28 osôb), občania Ukrajiny (25 osôb) a občania Bulharska (12 osôb) a Rumunska (9 osôb).

Od roku 2006 sledujeme postupný nárast počtu taktiež u osôb, ktoré na nariadený výkon trestu odňatia slobody nenastúpili. Priemerný počet stúpol až na 1 796 osôb, pričom k 31. decembru 2010 to bolo 1 877 osôb (1 661 mužov a 216 žien), konkrétne nenastúpených 17 mladistvých, 1 104 nenastúpených odsúdených do minimálneho stupňa stráženia, 728 nenastúpených odsúdených do stredného stupňa stráženia a 28 nenastúpených odsúdených do maximálneho stupňa stráženia. Za posledné obdobie dochádzalo k prehlbovaniu rozdielu počtu nástupov do výkonu trestu odňatia slobody z výkonu väzby (2 081 osôb) a z občianskeho života (4 421 osôb).

Čo sa týka klasifikácie odsúdených podľa veku, najpočetnejšou skupinou boli odsúdení vo veku od 30 do 45 rokov (3 472 osôb). V hodnotenom období bol zaznamenaný mierny nárast negramotných odsúdených o 14 osôb. Najpočetnejšími skupinami odsúdených podľa dosiahnutého vzdelania boli osoby so základným vzdelaním a osoby so stredoškolským vzdelaním bez maturitnej skúšky.

Z pohľadu informatiky a informačných technológií bol rok 2010 charakteristický historicky najvyšším podfinancovaním potrieb informačných služieb zboru. Okrem zabezpečenia rutínnej a štandardnej údržby sa úsek informatiky a informačných technológií výrazne podieľal aj na plnení uznesenia vlády č. 491 z 15. júla 2010 k zverejneniu zmlúv ministerstiev a verejných inštitúcií, uznesenia č. 603 z 8. septembra 2010 k návrhu na ďalšie zverejňovanie zmlúv ministerstiev a verejných inštitúcií, zákona č. 546/2010 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. V tomto období bol ukončený vývoj aplikácií zboru: „Finančná evidencia obvinených a odsúdených“ a „Služobné príjmy príslušníkov zboru“.

V oblasti normotvorby úsek legislatívno-právny organizačno-právneho odboru (ďalej len „úsek legislatívy“) v spolupráci s vecne príslušnými úsekmi služobných činností Generálneho riaditeľstva zboru predložil na schválenie:

- a) návrh Nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 384/2006 Z. z. o výške pracovnej odmeny a podmienkach jej poskytovania obvineným a odsúdeným v znení neskorších predpisov,
- b) návrh Výnosu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorým sa na rok 2011 ustanovuje hodnota služobnej rovnošaty a jej súčastí pre príslušníkov zboru.

Na základe úloh uložených na poradách nadriadených zboru v roku 2009 a 2010 boli ústavy a úseky služobnej činnosti Generálneho riaditeľstva zboru povinné zasielať podnety k novelizáciám všeobecne záväzných právnych predpisov, s ktorými zbor pracuje. V zmysle uvedených úloh sa úsek legislatívy v spolupráci s príslušnými úsekmi služobnej činnosti Generálneho riaditeľstva zboru zúčastňoval na prípravách znenia novelizácií zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby a zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V júni 2010 bol Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručený návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby a návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Predmetom novelizácie týchto všeobecne záväzných právnych predpisov malo byť

vypustenie práva obvinených a odsúdených na prijatie balíka s potravinami a vecami osobnej potreby a odstránenie niektorých aplikačných nedostatkov v súčasne platných zákonoch.

V oblasti všeobecne záväznej normotvorby boli Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky v októbri 2010 opätovne postúpené zásadné pripomienky k novelizáciám zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V oblasti internej tvorby aktov organizačného charakteru boli v roku 2010 vypracované dodatky k organizačným poriadkom deviatich ústavov: Ilava, Ružomberok, Trenčín, Želiezovce, Levoča, Hrnčiarovce, Košice, Sučany a Prešov, pričom išlo prevažne o zapracovanie zmien vyplývajúcich zo systemizačnej komisie generálneho riaditeľa z decembra 2009.

Okrem zmien v organizačných poriadkoch ústavov, bolo potrebné vydať aj dodatky k organizačným usporiadaniam účelových zariadení v Omšeni, Bukovci, Kováčovej, Ústrednom sklade zboru v Liptovskej Štiavnici a Tlačiarňi zboru v Leopoldove.

V oblasti internej normotvorby bolo v roku 2010 vydaných 8 RMS (rozkazov ministra), 58 RGR (rozkazov generálneho riaditeľa) a 16 pokynov v Zbierke inštrukcií, pokynov a smerníc Generálneho riaditeľstva zboru. Vo vlastnej kompetencii úsek vydal 16 interných predpisov.

Ďalšou činnosťou úseku legislatívy bolo podávanie stanovísk k žiadostiam odborov Generálneho riaditeľstva zboru, ústavov, iných subjektov, ako aj stanovísk vypracovaných na pokyn generálneho riaditeľa.

V oblasti zastupovania súdnych sporov úsek zastupoval Generálne riaditeľstvo zboru v 5 súdnych sporoch, ktorých predmetom bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí Generálneho riaditeľstva zboru, ako odvolacieho orgánu a bolo vypracovaných 16 vyjadrení k žalobám.

V roku 2010 úsek legislatívy vykonal i kontrolnú činnosť, pričom neboli zistené žiadne zásadné nedostatky.

V pripomienkovaní všeobecne záväzných právnych predpisov sa úsek legislatívy vyjadril k 57 materiálom, z toho v 4 prípadoch boli uplatnené zásadné pripomienky.

Legislatívne bolo posúdených 29 návrhov zmlúv; v oblasti zmlúv úsek tiež plnil úlohy z operatívnej porady ministra, na základe ktorej posúdil celkom 137 platných zmlúv zverejnených na intranetovom Registri zmlúv. K uvedenému bolo vypracované aj usmernenie pre ústavy, ako majú pri posudzovaní svojich zmlúv postupovať.

Orgán dozoru zboru nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a pre ochranu pred požiarom vykonal v 7 služobných úradoch komplexnú kontrolu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a komplexnú protipožiarnu kontrolu. V 7 služobných úradoch vykonal následnú kontrolu na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone štátnej služby a pri práci a následnú protipožiarnu kontrolu a v 1 služobnom úrade aj tematickú protipožiarnu kontrolu. V hodnotenom období posudzoval tiež projektové dokumentácie stavieb zboru pre účely stavebného konania (13), zúčastňoval sa kolaudácií stavieb zboru (4) a zmien užívania stavieb zboru alebo ich častí (9), viedol štatistický prehľad pracovnej úrazovosti v zbore, vykonával školenia a oboznámenia pre príslušných pracovníkov zboru, ale aj pre odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody zaradených do práce a poradenskú činnosť.

Medzinárodná spolupráca sa rozvíjala predovšetkým na základe podpísaných dohôd o vzájomnej spolupráci. Zbor má podpísané kooperačné dohody s väzenskými službami Českej, Maďarskej a Poľskej republiky. Okrem toho bola v sledovanom období podpísaná obdobná dohoda s litovskou väzenskou službou.

Zbor je členom Okrúhleho stola generálnych riaditeľov stredoeurópskych väzenských služieb, ktorého cieľom je pomoc pri riešení spoločných problémov a výmena skúseností. V roku 2010 sa konalo 4. stretnutie v Slovinsku a 5. stretnutie v Maďarsku. Témami boli spôsoby riešenia preplnenosti väzníc a skúsenosti s fungovaním PPP väzníc.

V sledovanom období sa uskutočnilo 23 zahraničných služobných ciest; z toho 11 do Českej republiky, 3 do Maďarska, 2 do Poľska, 1 do Litvy, 1 do Slovinska, 1 do Chorvátska, 1 do Francúzska, 1 do Holandska, 1 do Belgicka a 1 do Rakúska.

Na pôde zboru sme prijali delegácie ministra spravodlivosti Chorvátska a Macedónska, ako aj kolegov z Českej republiky a Rakúska a na požiadanie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky bola v rámci predvýjazdovej prípravy budúcich konzulárnych zamestnancov zastupiteľských úradov Slovenskej republiky zorganizovaná prehliadka Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov spojená s prednáškou na tému „Súčinnosť väzenských zariadení s konzulárnymi úradmi cudzích krajín“.

Zboru boli adresované viaceré dotazníky z medzinárodných organizácií a väzenských služieb. Odpovedali sme na otázky WHO, OSN, Rady Európy, Rady kvakerov a väzenských služieb Českej republiky, Maďarska, Poľska, Litvy, Veľkej Británie, Pakistanu a Rumunska.

Zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými

Zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými sa realizovalo najmä v oblasti dodržiavania právnych noriem, interných predpisov, pokynov a usmernení pre výkon služobných činností pri zabezpečovaní výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Odbor venoval pozornosť najmä dôslednému zabezpečovaniu sociálnych práv obvinených a odsúdených stanovených všeobecno - záväznými právnymi predpismi, podmienkam umožňujúcim plnenie účelu výkonu väzby a účelu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj plneniu odporúčaní a úloh uložených v súvislosti s kontrolnou návštevou Európskeho výboru CPT, uplatňovaniu zásad vnútornej diferenciácie odsúdených, udržiavaniu disciplíny a poriadku, ako aj vytváraniu vhodných podmienok zaobchádzania s obvinenými a odsúdenými.

V roku 2010 odbor vykonal 22 kontrol v ústavoch. Z uvedeného počtu bolo 6 tematických kontrol v ústavoch Ružomberok, Žilina, Bratislava, Nitra, Ilava, Levoča, 5 následných kontrol v ústavoch Hrnčiarovce, Banská Bystrica, Žilina, Trenčín, Leopoldov, 11 operatívnych kontrol v ústave Bratislava, Košice – Šaca, Prešov (2x), Nitra (2x), Levoča, Košice, Leopoldov (2x), Ilava (napr. preverenie pripravenosti ústavov v súvislosti s reprofiláciou, riešenie mimoriadnych udalostí a pod.).

V rámci kontrolnej činnosti odbor venoval pozornosť uplatňovaniu aktívnych prvkov bezpečnosti v systéme zaobchádzania s obvinenými a odsúdenými, tvorbe programov zaobchádzania s odsúdenými a metodike uplatňovania disciplinárnej právomoci. Udeľovanie disciplinárnych odmien a ukladanie disciplinárnych trestov, resp. uplatňovanie disciplinárnej právomoci vo výkone trestu odňatia slobody a výkone väzby je uvedené v tabuľkách.

Za účelom zjednocovania a koordinácie činnosti personálu ústavov pri zabezpečovaní výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, ako aj zvyšovania jeho odbornosti boli pripravované a organizačne a obsahovo zabezpečené porady, školenia a kurzy. Významná je spolupráca ústavov s organizáciami tretieho sektora pri zabezpečovaní aktivít sociálnej prevencie a realizovaní projektov vzdelávania pre odsúdených a obvinených.

V oblasti normotvorby odbor výkonu väzby a výkonu trestu Generálneho riaditeľstva zboru pokračoval v príprave interných predpisov tak, aby sa zmeny v obsahu novelizovaného zákona o výkone väzby a zákona o výkone trestu a nadväzujúcich vyhlášok Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorými boli vydané Poriadok výkonu väzby a Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, adekvátne premietli aj v interných predpisoch upravujúcich jednotlivé prostriedky zaobchádzania. Odbor pripravil a predložil v roku 2010 na schválenie 6 interných predpisov usmerňujúcich zaobchádzanie s obvinenými a odsúdenými a 2 novely interného predpisu upravujúceho umiestňovanie a premiestňovanie obvinených a odsúdených a psychologickú činnosť v zbore. Významnou mierou sa podieľal aj na príprave interného predpisu „Zásady pre vykonávanie zvozu a rozvozu obvinených a odsúdených“, ktorý bol predkladaný odborom ochrany a obrany Generálneho riaditeľstva zboru. Kvalifikované pripomienky v rámci interného pripomienkového konania na základe vyžiadania iných odborov Generálneho riaditeľstva zboru boli spracované v 44 prípadoch. Najvýznamnejšou činnosťou odboru v oblasti legislatívy boli iniciatívy pre novelizáciu zákona o výkone väzby, zákona o výkone trestu a ich vykonávacích predpisov.

V ústavoch je pre potreby obvinených a odsúdených zriadených 24 väzenských knižníc. Knižnice sú vybavené počítačovým hardvérom s knižničným softvérom WINISIS. Všetky väzenské knižnice majú k dispozícii aj vlastnú čítareň, resp. študovňu vybavenú počítačom, v ktorej majú obvinení a odsúdení možnosť študovať právne predpisy zo Zbierky zákonov Slovenskej republiky. K 31. decembru 2010 tvorilo knižničný fond väzenských knižníc 119 825 knižničných jednotiek, z čoho najväčší počet tvorí beletria v počte 98 682 kusov. Odborných publikácií bolo v knižničnom fonde k uvedenému dátumu 21 143.

Bezpečnosť a justičná stráž

Úsek ochrany a obrany v rámci svojej pôsobnosti v roku 2010 zabezpečoval v súlade so zákonom o zbore a RMS č. 2/2010 o strážnej a eskortnej činnosti a o justičnej strážii v zbore (ďalej len „RMS č. 2/2010“) ochranu a stráženie 18 ústavov. Ďalej zabezpečoval ochranu poriadku a bezpečnosti v súdnych objektoch a objektoch prokuratúry a nerušené súdne konanie v 76 súdnych objektoch a v 70 objektoch prokuratúr. V rámci Slovenskej republiky zabezpečoval a vykonával eskorty obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody.

V súlade s harmonogramom budovania a rekonštrukcie jednotlivých prostriedkov vnútorného a vonkajšieho systému bezpečnosti sa pokračovalo v plnení zámerov a cieľov vyplývajúcich z Aktualizovanej Koncepcie bezpečnosti vo väzenstve Slovenskej republiky (ďalej len „konceptia bezpečnosti“). V roku 2010 bola v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava zrealizovaná rekonštrukcia signálno-bezpečnostnej techniky a následné boli vykonané

stavebné a technické úpravy na vchode do ústavu v objekte č. 8. V Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca bola zrealizovaná celková prestavba vchodu pre vstupujúce osoby.

Rozsahom činností medzi najvyťaženejšie úseky ochrany a obrany sa radí výkon eskortnej činnosti. Tento úsek zabezpečovali a realizovali eskorty za účelom premiestňovania obvinených a odsúdených medzi ústavmi (celoštátneho zvozu), eskorty na súdne pojednávania, dohodovacie konania na prokuratúry, do zdravotníckych zariadení a na pracoviská mimo ústavu. Okrem uvedených eskort sa v ústavoch vykonávali eskorty zabezpečujúce neodkladné údržbárske práce a chod ústavu (stavebné práce a úpravy, dovoz materiálov, úprava okolia, upratovanie a pod.). Na tieto činnosti boli využívaní aj príslušníci zboru zaradení v strážnych zmenách.

Výcvik príslušníkov zboru bol zameraný na odbornú prípravu a zvyšovanie profesionality vo všetkých služobných činnostiach. Realizovala sa služobná telesná príprava a previerky fyzickej zdatnosti. V priebehu vykonávania previerok fyzickej zdatnosti a sebaobrany došlo v hodnotenom období k zraneniam u 4 príslušníkov.

V zmysle Plánu akcií zboru na rok 2010 odbor ochrany a obrany organizačne zabezpečil v spolupráci s Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, Ústavom na výkon väzby Banská Bystrica a Liečebno-rehabilitačným strediskom zboru Kováčová konanie Medzinárodných majstrovstiev zboru v streľbe zo služobných zbraní, Majstrovstvá zboru v služobnej kynológii omamných a psychotropných látok, ako i v služobnej kynológii všestranných psov v spolupráci s Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce. Na týchto podujatiach sa zúčastnili reprezentanti Väzenskej služby Českej republiky, Poľskej a Maďarskej republiky.

V priebehu roka 2010 zabezpečoval aj výber futbalovej reprezentácie zboru, jej samotnú prípravu prostredníctvom 4 sústredení, ako aj účasť a vzornú reprezentáciu na záverečnom turnaji Majstrovstiev Európy väzenských služieb vo futbale - EURO 2010 v Chorvátsku.

V spolupráci s ústavmi zabezpečil účasť reprezentácie zboru na majstrovstvách v streľbe, ktoré usporiadala Väzenská služba Českej republiky.

Zvyšovanie odbornej úrovne zásahových jednotiek ústavov sa realizovalo aj v spolupráci s Policajným zborom Slovenskej republiky v 3 sústredeniach vybraných inštruktorov zásahových jednotiek a školení v lanovej technike pre určených príslušníkov zásahových jednotiek. V súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky sa vo Vojenskom ústave špeciálneho zdravotníctva a výcviku Lešť uskutočnili dve päťdňové sústredenia vybraných inštruktorov zásahových jednotiek ústavov, ktoré boli zamerané na nácvik taktiky a streľby zo služobných zbraní.

Na Akadémii Policajného zboru 25 vybraných príslušníkov ústavov absolvovalo kurz školiteľov streleckej prípravy. Na záver kurzu každý príslušník absolvoval policajný strelecký parkúr, ktorý bol podmienkou na vydanie osvedčenia školiteľa streleckej prípravy.

Medzi hlavné úlohy služobnej kynológie patrilo najmä zvyšovanie účinnosti bezpečnostného systému zboru, ochrana a stráženie objektov zboru, zvyšovanie bezpečnosti pri eskortách obvinených alebo odsúdených, zaistenie bezpečnosti pri protiprávnom konaní obvinených, odsúdených alebo iných osôb, vyhľadávanie omamných a psychotropných látok, nástražných a výbušných systémov.

Ekonomická činnosť

V rámci ekonomickej činnosti zbor v sledovanom období v súčinnosti s inými úsekmi služobných činností plnil úlohy, ktoré vyplývali z Hlavných úloh zboru na rok 2010. Ekonomické zabezpečenie zboru sa realizovalo prostredníctvom informačného systému Štátnej pokladnice v rámci pravidiel rozpočtového hospodárenia a limitov záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu stanovených zákonom č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2010 (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte“).

Zbor v rámci ekonomickej činnosti pripravil návrh štátneho rozpočtu zboru na roky 2011 až 2013, vrátane návrhu prioritných výdavkových titulov na rok 2011, podieľal sa na spracovaní záverečného účtu kapitoly Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky za rok 2009, ktorý sa stal súčasťou návrhu záverečného účtu verejnej správy Slovenskej republiky, spracovával finančné, účtovné a štatistické výkazy využívané na všetkých úrovniach riadenia na účely hodnotenia stavu rozpočtového hospodárenia zboru a pripravil opatrenia zamerané na zvýšenie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia prostriedkov štátneho rozpočtu, plnil úlohy v oblasti vedenia účtovníctva, podieľal sa na ukončení procesu konsolidácie za rok 2009, likvidácie služobných príjmov príslušníkov a platov zamestnancov, rozúčtovania hrubých pracovných odmien obvinených a odsúdených, správy peňažných prostriedkov obvinených a odsúdených a správy pohľadávok zboru.

K 1. januáru 2010 bola zrealizovaná 1 % valorizácia funkčných platov príslušníkov v súlade so zákonom o štátnom rozpočte a 1 % valorizácia tarifných platov zamestnancov zboru v nadväznosti na Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z.

o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme na rok 2010, na základe nariadenia vlády, v súlade s ustanovením § 28 ods. 1 zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska informatiky a informačných technológií rok 2010 bol významným z pohľadu odovzdania do ostrej prevádzky dvoch modulov programového produktu Personalistika a finančné náležitosti, a to modulu Služobné príjmy príslušníkov zboru a modulu Platy zamestnancov a aplikácie Finančná evidencia obvinených a odsúdených a zapojenia organizačných zložiek zboru do informačného systému Jednotného účtovníctva štátu.

Rozpočet zboru v roku 2010 z hľadiska záväzných ukazovateľov stanovených zákonom o štátnom rozpočte a Generálnym riaditeľstvom zboru predstavoval:

V oblasti príjmov štátneho rozpočtu

Schválený rozpočet príjmov10 953 997 €
z toho záväzné príjmy5 311 031 €

Plnenie príjmov..... 13 603 364 €, čo predstavuje 124,19 %,

z toho podľa § 23 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“) bolo do príjmov odvodených 722 072 €, ktoré boli použité vo výdavkovej časti rozpočtu nad rámec stanoveného rozpočtu.

Rozpočet príjmov vedľajšieho hospodárstva zboru, upravený počas roka zo sumy 7 153 150 € na sumu 5 991 100 €, bol splnený na 114,08 %, čo predstavovalo 6 834 374 €, z toho podľa § 23 zákona o rozpočtových pravidlách bolo do príjmov vedľajšieho hospodárstva zboru odvodených 51 121 €, ktoré boli použité vo výdavkovej časti rozpočtu nad rámec stanoveného rozpočtu.

V oblasti výdavkov štátneho rozpočtu podľa kategórie výdavkov

V hodnotenom období zbor hospodáril v rámci stanovených záväzných ukazovateľov s nasledovnými rozpočtovými prostriedkami:

v €

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% čerpania k upravenému rozpočtu	Porovnanie so skutočnosťou roku 2009 „ - “ pokles „ + “ nárast
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	70 429 798	70 429 798	70 429 798	100,00	2 623 288
Poistné a príspevok do poisťovní	25 148 281	24 694 874	24 694 874	100,00	746 219
Tovary a služby	29 633 746	31 390 077	31 389 694	99,99	-577 594
Bežné transfery	2 546 964	8 587 163	8 587 160	99,99	6 319 578
Bežné výdavky	127 758 789	135 101 912	135 101 526	99,99	9 111 491
Kapitálové výdavky	701 725	416 434	416 418	99,99	-2 723 669
Výdavky celkom	128 460 514	135 518 347	135 517 945	99,99	6 387 822

V roku 2010 zbor v súlade s pravidlami rozpočtového hospodárenia prekročil stanovený limit výdavkov o prostriedky prijaté od iných subjektov vo forme dotácií, grantov, poistného plnenia a úhrad stravy o sumu 722 072 €, z toho v rámci limitu bežných výdavkov 713 753 € a v rámci limitu kapitálových výdavkov 8 318 €.

Vyšší objem čerpania bežných výdavkov v porovnaní so skutočnosťou roka 2009 bol zaznamenaný v kategórii výdavkov Bežné transfery, čo súviselo s poskytnutím dotácie osobitnému účtu podľa § 94 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) na úhradu výdavkov v zmysle § 95 zákona o sociálnom zabezpečení. Ďalší zvýšený objem predstavovali prostriedky určené na výplatu služobných príjmov príslušníkov a miezd zamestnancov (ďalej len „prostriedky na mzdy“), a to najmä z dôvodu valorizácie funkčných plátov príslušníkov v súlade so zákonom o štátnom rozpočte a valorizácie základnej stupnice platových taríf zamestnancov zboru na základe nariadenia vlády, v súlade so zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V nadväznosti na vyššie čerpanie prostriedkov na mzdy došlo v roku 2010 aj k vyššiemu čerpaniu v kategórii výdavkov na poistné a príspevkov do poisťovní v porovnaní so skutočnosťou roka 2009. Priemerný mesačný služobný príjem príslušníka v roku 2010 dosiahol sumu 1 225,66 €, čo oproti roku 2009 predstavuje nárast o 55,57 € a priemerná mesačná mzda zamestnanca dosiahla sumu 645,51 €, čo predstavuje pokles oproti roku 2009 o 4,88 €. Rast priemerného služobného príjmu príslušníka zboru v roku 2010 oproti roku 2009 okrem valorizácie funkčného platu príslušníkov ovplyvnila najmä zmena v systéme odmeňovania, ktorá pre príslušníkov zboru nastala k 1. marcu 2009 a premietla sa do služobného príjmu príslušníka zboru v roku 2009 len za 10 mesiacov. Pokles priemernej mesačnej mzdy zamestnanca zboru v roku 2010 oproti roku 2009 ovplyvnil nižší objem vyplatených odmien zamestnancom zboru v roku 2010.

V oblasti výdavkov štátneho rozpočtu na tovary a služby došlo v roku 2010 k poklesu oproti roku 2009, a to o 577 594 €.

V oblasti obstarania investícií v roku 2010 došlo k výraznému poklesu zdrojov financovania, čo predstavovalo o 2 723 699 € nižšiu sumu oproti roku 2009. Pretrvávajúce nedofinancovanie potrieb zboru v oblasti investícií ani v roku 2010 neumožnilo zboru:

- zahájiť stavebné investičné akcie, ktoré sú zamerané na aplikáciu ustanovení zákona o výkone väzby a zákona o výkone trestu odňatia slobody a rozšírenie a zvýšenie ubytovacej kapacity väznených osôb z dôvodu ich narastajúcich počtov,
- zabezpečiť obmenu technických zariadení a dopravných prostriedkov zboru, ktoré sú morálne a fyzicky zastarané.

Objem pohľadávok štátu voči obvineným a odsúdeným za trovy výkonu väzby, zvýšené trovy výkonu väzby, zavinené trovy výkonu trestu odňatia slobody, zvýšené trovy výkonu trestu odňatia slobody a za škody na majetku štátu v správe ústavov predstavoval k 31. decembru 2010 sumu 1 349 373,49 €.

Pohľadávky voči bývalým obvineným a bývalým odsúdeným, ktoré spravuje Generálne riaditeľstvo zboru tvorili k 31. decembru 2010 sumu 10 364 749,95 €. Celkovo za zbor došlo v roku 2010 v porovnaní s rokom 2009 k miernemu medziročnému poklesu týchto pohľadávok o cca 1 %, pričom celková suma pohľadávok predstavovala hodnotu 11 714 123,44 €, čo v porovnaní s rokom 2009, kedy celková suma pohľadávok predstavovala 11 838 136,88 €, predstavovalo hodnotovo pokles pohľadávok o 124 013,44 €.

V sledovanom období boli vymožené pohľadávky obvinených a odsúdených a bývalých obvinených a bývalých odsúdených za trovy výkonu väzby, zvýšené trovy výkonu väzby, zavinené trovy výkonu trestu odňatia slobody, zvýšené trovy výkonu trestu odňatia slobody a pohľadávky za škody na majetku štátu v správe ústavov v celkovej sume 447 946,23 €. Oproti obdobiu roka 2009, v ktorom úhrada týchto pohľadávok predstavovala 455 297,11 €, vymáhanie pohľadávok v roku 2010 vykazovalo porovnateľné hodnoty vymožených pohľadávok.

Logistické zabezpečenie

Odbor logistiky plnil v roku 2010 úlohy súvisiace predovšetkým so správou majetku štátu a materiálnym zabezpečovaním podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody.

V oblasti investičnej výstavby a rekonštrukcií nehnuteľného majetku bolo vykonané stavebné konanie na stavbu „Multifunkčné ihrisko č. p. 4127/2 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce“, kolaudačné konania na stavbu „Rekonštrukcia priestorov väzby sektoru „A“ a podkrovia sektorov „A“ a „B“ v Ústave na výkon väzby Nitra“, Multifunkčné ihrisko v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Inštalácia slnečných kolektorov a modernizácia energetických

zariadení v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce a dodatočné stavebné konanie spojené s kolaudačným konaním stavby „Tenisové ihrisko v Liečebno-rehabilitačnom stredisku zboru Omšenie“. Ďalšie konania podľa stavebného zákona sa týkali predovšetkým zmien v užívaní stavby, ktoré úzko súviseli so zamestnávaním odsúdených, prípadne obvinených v zbore.

Na Environmentálny fond boli odovzdané 2 spracované žiadosti o poskytnutie nenávratných finančných prostriedkov formou dotácie, a to pre oblasť A – Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme „Inštalácia slnečných kolektorov na ohrev teplej úžitkovej vody – Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica–Kráľová“ a „Inštalácia slnečných kolektorov na ohrev teplej úžitkovej vody – Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice–Šaca“. V rámci rokovaní so Slovenským plynárenským priemyslom, a.s. sa podarilo pre všetky odberné miesta dojednať zľavu vo výške 1,5 €/MWh, o ktorú bude znížený koeficient R0 (tzv. euro koeficient EUR/MWh, ktorý slúži pre výpočet sadzby za odobratý plyn) na rok 2011.

Prioritou zboru v oblasti dopravných činností v roku 2010 bolo dodržiavanie noriem spotreby PHM a prevencia dopravnej nehodovosti. V tejto súvislosti bolo zabezpečené povinné preškolenie vodičov - mechanikov a vodičov – referentov. V novembri 2010 sa uskutočnilo rokovanie na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky so zástupcami spoločnosti Generali Slovensko poisťovňa, a.s. za účelom prerokovania podmienok poisťných zmlúv na povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na rok 2011. Výsledkom uvedeného rokovania bolo zvýšenie zľavy na povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla z pôvodných 86 % na 87 %, čo predstavuje úsporu výdavkov na poistenie vozidiel v správe Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a vozidiel v správe zboru cca 2500 €. V dôsledku riešenia nepriaznivej finančnej situácie v oblasti bežných výdavkov a v záujme predchádzania ďalších neplánovaných výdavkov v priebehu roka 2010 uskutočnil odbor logistiky rokovanie so spoločnosťou Diners Club Slovakia, s.r.o., Bratislava, ktorého cieľom bolo dohodnutie postupu na obmedzenie rizika penalizácie v prípade platobnej neschopnosti Generálneho riaditeľstva zboru a ústavov za pohonné hmoty.

Z dôvodu nepridelenia kapitálových výdavkov na nákup motorových vozidiel nebola možná obmena vozového parku zboru, pritom priemerný vek používaných motorových vozidiel v zbore je 13 rokov a prekročenú normu životnosti má 71,70 % vozidiel.

V oblasti vystrojovania boli inovované súčasti služobnej rovnošaty pre príslušníkov vzor 2000 (obuv, pulóver ku krku a vesta s „V“ výstrihom, košeľa a blúzka s dlhým a krátkym rukávom). V rámci procesu obstarávania výstrojných súčastí, určených pre obvinených a odsúdených, boli v maximálnej miere využívané možnosti stredísk vedľajšieho hospodárstva ústavov. Zabezpečenie vystrojovania obvinených, odsúdených a príslušníkov zboru bolo realizované v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Spracovaný bol návrh výnosu ministra, ktorým sa v roku 2011 ustanovuje hodnota služobnej rovnošaty a jej súčastí pre príslušníkov zboru. Hodnota služobnej rovnošaty a jej súčastí na rok 2011 sa oproti roku 2010 znížila o 9,36 € z dôvodu úpravy cien za jednotlivé výstrojné súčasti. Na základe zmeny v poskytovaní naturálnych náležitostí bola odborom logistiky zabezpečená úprava (zaktívovanie nepeňažného plnenia) programového vybavenia v zbore, ktoré slúži na výpočet a evidenciu naturálnych a finančných náležitostí pre príslušníkov zboru. Zbor začal s vydávaním výstrojných súčastí - služobnej rovnošaty z dôvodu zabezpečovania obmeny služobnej rovnošaty a jej súčastí nepeňažnou formou plnenia. V roku 2010 prostredníctvom Ústredného skladu zboru bolo vystrojených celkom 440 novoprijatých príslušníkov zboru, z toho 327 príslušníkov zboru zaradených vo výstrojnej norme „R“ a 113 príslušníkov zboru zaradených vo výstrojnej norme „O“.

Z hľadiska viazania rozpočtových prostriedkov zboru a nedostatočného zdrojového krytia nebolo možné priebežne dopĺňať zásoby výstrojného materiálu a stavebno - ubytovacieho materiálu v Ústrednom sklade zboru v požadovanom objeme, a preto zbor vyvinul aj aktivity smerujúce k získaniu prebytočného materiálu (prevažne výstrojných súčastí a ubytovacieho materiálu pre obvinených a odsúdených) od Ministerstva obrany Slovenskej republiky formou bezodplatného prevodu. Na základe zmluvy č. 2010/717 o bezodplatnom prevode zbor získal v roku 2010 výstrojné súčasti pre obvinených a odsúdených a intendantný materiál v hodnote 198 804,03 € (najmä poltopánky čierne, sandále, uteráky, utierky, plachtovina). Prevzatie výstrojných súčastí sa uskutočnilo z Vojenského útvaru Brezno a Vojenského útvaru Nemecká. Zbor vyvinul aj aktivity v spolupráci s Generálnym štáбом ozbrojených síl Slovenskej republiky smerujúce k získaniu prebytočného stavebno - ubytovacieho materiálu (posteľe pre obvinených a odsúdených) od Ministerstva obrany Slovenskej republiky formou bezodplatného prevodu. Na základe zmluvy č. 2010/745 zbor získal ubytovací materiál v hodnote 19 632,25 € (posteľe, matrace, klinové podhlavníky). Prevzatie uvedeného materiálu sa uskutočnilo z Vojenského útvaru Martin a Vojenského útvaru Levice.

V roku 2010 zbor pružne zareagoval i na ponuku zo Štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, predmetom ktorej boli pohotovostné dávky potravín PODAP typ 1,3, na základe čoho zbor ušetril na potravinách 24 956,40 €. Pohotovostné balíčky boli využité pri stravovaní obvinených a odsúdených v ústavoch.

Celková hodnota potravinových balíčkov PODAP typ 1,3 bola 30 810,40 €, zbor zaplatil Správe štátnych hmotných rezerv SR – DPH vo výške 5 854 €. V roku 2010 sa zboru podarilo získať bezodplatným prevodom zo Štátnych hmotných rezerv pohotovostné dávky potravín PODAP 2,4 v celkovej hodnote 30 810,40 €.

V oblasti stravovacích služieb sa venovala pozornosť uplatňovaniu správnej výrobnéj praxe a súvisiacich predpisov v podmienkach poskytovania stravy osobám vo výkone väzby, výkone trestu odňatia slobody, príslušníkom zboru a zamestnancom zboru. Pri obstarávaní potravinových produktov na účely stravovania obvinených, odsúdených, príslušníkov zboru a zamestnancov zboru boli odoberané rastlinné a živočíšne produkty zo stredísk vedľajšieho hospodárstva ústavov. Úprava peňažných limitov, ktorá bola plánovaná na rok 2010 a vyplynula z nárastu cien základných potravín podľa informácií Štatistického úradu Slovenskej republiky, nebola z dôvodu nedostatočného objemu finančných prostriedkov zrealizovaná. Novelizovaný bol RMS č. 4/2009 o stravovaní v zbore s účinnosťou od 1. januára 2010, ktorým sa upravili podmienky poskytovania hlavného jedla pre dôchodcov v plnej cene.

Na úseku stravovania obvinených a odsúdených bolo v roku 2010 podaných celkom 3 623 918 celodenných stravných dávok. Priemerný skutočný denný stav obvinených a odsúdených v roku 2010 bol 9 920,4 osôb, čo je o 1 076,3 osôb viac ako v rovnakom období predchádzajúceho roka.

Priemerná denná náležitosť k 31. decembru 2010 bola 1,91 €, t. j. pokles o 6,5 % oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka. Uvedenú skutočnosť je možné pripisovať zníženému počtu väznených osôb zaradených do práce. Stravovanie príslušníkov zboru a zamestnancov zboru k 31. decembru 2010 vzrástlo o 26 353 podaných hlavných jedál, t. j. o 3,76 % oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka. Zvýšený počet stravníkov možno zdôvodniť intenzívnejším využívaním príspevku sociálneho fondu.

Uplynulý rok bol náročný i z pohľadu zabezpečenia tepelného a vodného hospodárstva v súvislosti s viazaním rozpočtových prostriedkov. Aj počas uvedeného obdobia zbor prijatím operatívnych opatrení a riešením vzniknutej situácie dokázal čeliť obmedzeniam bez negatívnych dopadov.

V dôsledku riešenia nepriaznivej finančnej situácie v oblasti bežných výdavkov a v záujme predchádzania ďalších neplánovaných výdavkov v priebehu roka 2010 uskutočnil odbor logistiky rokovanie so zástupcami spoločností Západoslovenskej energetiky, a.s., Stredoslovenskej energetiky, a.s. a Východoslovenskej energetiky, a.s. a Slovenského plynárenského priemyslu, a.s., ktorých cieľom bolo dohodnutie postupu na obmedzenie rizika penalizácie v prípade platobnej neschopnosti Generálneho riaditeľstva zboru a ústavov za dodávky elektrickej energie, resp. za dodávky plynu a preverenie možností stanovenia výhodných zmluvných cien za jednotku elektrickej energie a plynu na nasledujúci rok.

Na úseku spojovacej služby bolo prioritou dokončenie významnej investičnej akcie „Rekonštrukcia signálno-bezpečnostnej techniky v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava“. Rekonštrukcia signálno-bezpečnostnej techniky v objektoch č. 5, č. 8 a rekonštrukcia operačného strediska bola ukončená a odovzdaná do užívania vo februári 2010.

V dôsledku nedostatku finančných prostriedkov boli v zbore realizované dočasné opatrenia v oblasti vyzbrojovania príslušníkov zboru, a to dočasnou úpravou noriem určujúcich počet vydaných a pridelených zbraní, ako i znížením počtu zbraní, a tým i munície v skladových zásobách. Pre zabezpečenie výkonu služby, výcviku príslušníkov ústavov zboru a z dôvodu doplnenia zásob munície v Ústrednom sklade zboru bolo obstarané iba nevyhnutné množstvo nábojov 9 mm LUGER - FMJ.

Výraznou mierou sa odbor logistiky v sledovanom období podieľal i na bezproblémovom priebehu realizovanej reprofiliácie niektorých ústavov zboru s cieľom optimalizovať rozmiestenie obvinených a odsúdených v nadväznosti na vytvorené kapacity v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava a riešiť preplnenosť niektorých ústavov. Realizoval personálne a materiálno-technické zabezpečenie reprofiliácie týkajúce sa premiestnenia väznených osôb, bezpečnej dopravy, vystrojenia a zabezpečenia stavebno - ubytovacieho materiálu pre potreby ubytovania väznených osôb a vybavenia reprofilovaných ústavov.

Nevyhnutnou súčasťou logistických činností bolo i spravovanie majetku štátu a evidovanie realizovaného materiálového zabezpečenia zboru. Evidovanie a spravovanie majetku štátu si vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu vyžadovalo veľmi dôsledný prístup s dôrazom na maximálne efektívne a hospodárne vynakladanie finančných prostriedkov pri obstarávaní majetku, nakladaní s majetkom štátu, jeho vyradovaní, získavaní majetku bezodplatným prevodom alebo pri prevode majetku štátu na ďalšie organizačné zložky zboru v záujme zabezpečenia plnenia úloh zboru.

Ďalším krokom k šetreniu verejných výdavkov boli i opatrenia týkajúce sa dôsledného a precízneho vykonávaného verejného obstarávania tovarov, služieb a stavebných prác. V prevažnej miere vykonaním verejného obstarávania boli zaobstarané tovary a služby za nižšie ceny oproti predchádzajúcemu obdobiu. Odbor logistiky sa podieľal na spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky z aspektu plnenia uznesenia vlády č. 653 zo septembra 2010 k zvýšeniu transparentnosti verejného obstarávania podľa bodu A.1., A.2 a A.3 uznesenia a interného riadiaceho aktu ministra k realizácii bodu A.4 uznesenia.

Za účelom konzultovať možnosti riešenia logistického zabezpečenia v zbore a predchádzať možným nedostatkom vykonal odbor logistiky v roku 2010 tematické kontroly v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany a Ústave na výkon väzby Žilina.

V záujme plnenia hlavných úloh zboru v nadväznosti na dlhodobozaznamenané poddimenzovanie rozpočtu zboru spracoval a predložil informácie zásadného charakteru ministrom, v ktorých upozornil na dopad nepriaznivého stavu financií, na kritický stav zborom spravovaného majetku štátu a neschopnosť zabezpečiť v zákonne požadovanom rozsahu výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody, a to:

- Informáciu o materiálno-technickom zabezpečení zboru pri vykonávaní logistických činností.
- Informáciu o stave ubytovacích kapacít v jednotlivých ústavoch, stav signálno-bezpečnostnej techniky a stav dopravných prostriedkov v zbore so stanovením priorít naliehavosti riešenia tých najzávažnejších stavov.
- Konceptné podklady pre stanovenie plnenia úloh v zbore v oblasti logistiky v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky so stanovením priorít naliehavosti riešenia tých najzávažnejších problémov.

Výraznou mierou sa odbor logistiky podieľal i na príprave štruktúry Konceptie väzenia na roky 2011 až 2020 a spracovaní podkladov k predmetnej koncepcii v snahe vytvárať predpoklady na plnenie úloh zboru, zabezpečiť plnenie základných činností zboru, najmä ubytovanie, stravovanie, vystrojenie, zamestnávanie a eskorty väznených osôb porovnateľné s väzenskými službami štátov Európskej únie.

Zamestnávanie obvinených a odsúdených, výroba a odbyť

Činnosti oddelení (úsekov, skupín, referátov) zamestnávania, výroby a odbytu boli v roku 2010 zamerané na zabezpečenie zaraďovania obvinených a odsúdených do práce, výrobu a odbyť, obchodné a finančné vzťahy vedľajšieho hospodárstva v ústavoch.

Priemerný počet obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody bol 9 935 osôb. V porovnaní s priemernými počtami za rok 2009 je to nárast o 1 079 osôb (pokles počtu obvinených o 30 osôb a nárast počtu odsúdených o 1 109 osôb). Z uvedeného celkového priemerného počtu 9 935 obvinených a odsúdených spĺňalo podmienky pre zaradenie do práce 6 412 osôb. Z evidovaného počtu 6 412 zaraditeľných osôb bolo v priemere denne do práce zaradených 3 992 odsúdených a 65 obvinených, čím sa za hodnotený rok dosiahla 63,27 % zamestnanosť. V porovnaní s rokom 2009 je to pokles o 6,50 %, ale v priemernom počte zaradených denne do práce je to zvýšenie o 209 osôb.

Zaraďovanie obvinených a odsúdených do práce sa vykonávalo vo vnútornej prevádzke a v strediskách vedľajšieho hospodárstva ústavov. Z priemerného počtu 4 057 obvinených a odsúdených zaradených do práce bolo priemerne denne 913 osôb zaradených vo vnútorných prevádzkach ústavov a 3 144 osôb v strediskách vedľajšieho hospodárstva ústavov. Priemerná pracovná odmena odsúdených vo vedľajšom hospodárstve bola dosiahnutá vo výške 75,26 € a predstavovala odmeňovanie podľa plnenia výkonových noriem, rozsahu pracovnej doby, dosahovanej kvality práce a druhu práce, na ktorú je obvinený a odsúdený zaradený. Priemerná pracovná odmena vo vnútornej prevádzke bola dosiahnutá vo výške 141,16 € a predstavovala odmeňovanie za počet odpracovaných hodín za kalendárny mesiac.

Zamestnanosť vo vedľajšom hospodárstve bola v priebehu roka 2010 negatívne ovplyvňovaná vývojom hospodárskej krízy, najmä vysokou mierou nezamestnanosti na vonkajšom trhu práce. Dôsledkom toho sa u niektorých zmluvných partnerov vyskytli časté prerušenia pracovísk, ale došlo aj k ukončeniu spolupráce. Vytváranie nových pracovných miest pre odsúdených z dôvodu ich nekvalifikovanosti a absencie pracovných návykov je trvale problematické. Snahou zamestnávania je získavať zákazky na jednoduchšie montážne, kompletizačné alebo aj výrobné práce do vnútorných priestorov ústavov. Záujem odberateľov o prácu vykonávanú odsúdenými je však väčší k uzatváraniu zmlúv na vonkajšie nestrážené pracoviská s dohľadom alebo dozorom. Dopyt odberateľov na tieto práce bol aj v roku 2010 vyšší, ako možnosť ústavov im vyhovieť. Výrazné obmedzenie poskytovania prác a služieb odsúdenými na vonkajšie pracoviská stredísk vedľajšieho hospodárstva prispelo v roku 2010 k nárastu počtov odsúdených na pracoviskách vo vnútorných priestoroch ústavov. Záujem pracovať prejavuje

väčšina odsúdených. Je to tak i napriek mnohým obmedzeniam, či už osobnostných alebo vyplývajúcich zo špecifik výkonu trestu odňatia slobody. Počas roka bolo zaznamenaných 28 prípadov odmietnutia práce odsúdenými. Napriek ťažkostiam a problémom vyskytujúcim sa pri zabezpečovaní činností zameraných na zaraďovanie odsúdených a obvinených do práce, vlastnú výrobu a odbyt vyrobenej produkcie je možné konštatovať, že v tejto oblasti zboru bola v roku 2010 venovaná náležitá pozornosť. Boli dosiahnuté veľmi priaznivé výsledky v počte zamestnaných obvinených a odsúdených, ako aj v plnení rozpočtu vedľajšieho hospodárstva.

Pre zabezpečovanie plnenia služobných úloh v oblasti zamestnávania bude nutné naďalej vytvárať v rozpočte potrebné finančné, personálne a materiálno-technické podmienky.

Príjmy vo vedľajšom hospodárstve boli za rok 2010 dosiahnuté v objeme 6 787 080 €. Výdavky boli čerpané v objeme 5 962 139 €. Účtovný rozdiel medzi príjmami a výdavkami bol 824 941 €. Strediská vedľajšieho hospodárstva s vlastnou výrobou boli zamerané na plnenie potrieb zboru pri zabezpečovaní intendantných, stavebno - ubytovacích materiálov, produkovaní a dodávaní komodít rastlinnej a živočíšnej výroby do väzenských kuchýň a vývarovní. Pre prezentáciu výrobkov, ktoré vyrábajú odsúdení v strediskách vedľajšieho hospodárstva, je v priestoroch areálu Generálneho riaditeľstva zboru otvorená stála expozícia výrobkov stredísk vedľajšieho hospodárstva zboru. Výrobky sú zverejňované a priebežne aktualizované na webovej stránke www.zvjs.sk, kde sú uvedené aj možnosti spolupráce s právnickými a fyzickými osobami.

Kontrolná činnosť

V roku 2010 Inšpekcia Generálneho riaditeľstva zboru (ďalej len „inšpekcia“) ukončila následnú finančnú kontrolu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, vykonala následné finančné kontroly v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov, Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice, Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín a zahájila a vykonávala následnú finančnú kontrolu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová. Z ukončených vykonaných kontrol boli vypracované správy o výsledku následných finančných kontrol, ktoré boli prerokované s kontrolovanými ústavmi v zmysle zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Okrem následných finančných kontrol vykonala inšpekcia kontrolu odstránenia nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra – Chrenová, Ústave na výkon väzby v Nitre, v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou. Z vykonaných kontrol boli vypracované správy, v ktorých bolo konštatované, že všetky úlohy vyplývajúce z rozkazov štatutárnych zástupcov jednotlivých ústavov na odstránenie nedostatkov zistených následnou finančnou kontrolou boli splnené tak, ako boli formou úloh zadané riaditeľmi jednotlivých ústavov. Ďalej príslušníci zboru z inšpekcie vykonali 9 mimoriadnych kontrol v zmysle zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov. Z uvedených mimoriadnych kontrol boli pri zistení nedostatkov vypracované protokoly o výsledkoch jednotlivých kontrol a v prípade nezistenia nedostatkov, vypracované záznamy z vykonaných mimoriadnych kontrol.

Za rok 2010 bolo podaných a vybavených 580 sťažností, čo je v porovnaní s rokom 2009 nárast o 13 sťažností. Opodstatnených sťažností bolo 14, čo je oproti roku 2009 pokles o 5 sťažností. Podiel opodstatnených sťažností na celkovom počte podaných a vybavených sťažností predstavoval 2,41 %. Opodstatnené sťažnosti boli zapríčinené predovšetkým nedodržiavaním platných právnych, ako aj interných predpisov. Voči zodpovedným príslušníkom, resp. zamestnancom zboru boli za opodstatnené sťažnosti vyhovené dôsledky a boli prijaté opatrenia, aby sa obdobné nesprávne postupy v práci zboru, ktoré zapríčinili opodstatnené sťažnosti, neopakovali.

Sťažnosti doručené na Generálne riaditeľstvo zboru alebo odstúpené na priame vybavenie inými subjektmi prešetrovali príslušníci zboru z referátu všeobecnej kontroly inšpekcie, doručené sťažnosti v ústavoch alebo taktiež sťažnosti odstúpené na priame vybavenie inými subjektmi vybavovali príslušníci zboru vykonávajúci technickú, administratívnu, personálnu alebo ekonomickú činnosť v ústave, najmä riaditeľom určení príslušníci organizačno - právneho oddelenia. Vo väčšine prípadov sa na prešetrovaní sťažností podieľali aj príslušníci zboru alebo zamestnanci zboru z iných odborov, úsekov a referátov Generálneho riaditeľstva zboru, ako aj oddelení, úsekov a referátov ústavov, a to tým spôsobom, že poskytovali informácie o priebehoch konania alebo postupoch, ktoré boli opísané v sťažnostiach, najmä poskytovaním odborných a osobných stanovísk.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že najviac sťažností smerovalo proti Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov s počtom sťažností 110 pripadajúcich na každý z týchto subjektov, čo predstavuje 36,7 % smerujúcich sťažností na uvedené ústavy. Tento počet sťažností je neporovnateľne vyšší ako v iných ústavoch. Tretím subjektom voči ktorému smerovalo najväčšie množstvo sťažností bol Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava s počtom 65 (10,9 %). Najnižší počet sťažností smerujúcich proti jednotlivým ústavom bol zaznamenaný v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra - Chrenová (2) a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Levoča (4). Z 19 subjektov prešetrojúcich sťažnosti v zbere u 13 - tich subjektov nebola zaznamenaná opodstatnená sťažnosť. V uvedenom prehľade o počte smerovaných sťažností je nutné zdôrazniť, že počet podaných sťažností s počtom smerovania sťažností proti jednotlivým ústavom nie je zhodný, nakoľko sťažnosť niekedy smerovala aj voči dvom a viacerým ústavom.

Podľa vecného zamerania smerovali sťažnosti podané jednotlivými subjektmi na rôzne konania a postupy úzko špecifikovanej skupiny ľudí, a to väčšinou príslušníkov zboru, nakoľko najväčší počet sťažností sa týkal výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Podania smerovali na porušovanie právnych, či interných predpisov (ako sú postupy príslušníkov zboru) súvisiacich s rôznou vykonávanou činnosťou s počtom 165 podaných sťažností. Tieto podania predstavovali až 28,4 % podaných všetkých sťažností v zbere. Druhou najviac napádanou oblasťou bola poskytovaná zdravotná starostlivosť zo strany zdravotníckych pracovníkov zdravotníckych zariadení ústavov, na ktorú bolo zaevidovaných celkom 127 sťažností s percentuálnym vyjadrením viac ako 21,9 % podaných sťažností. U sťažností na poskytovanú zdravotnú starostlivosť sa počet sťažností oproti roku 2009 nezmenil, nakoľko v roku 2009 bolo podaných celkom 126 sťažností (zvýšenie o jedno podanie). Takmer 16 % podaní smerovalo na podmienky a spôsob výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody (podaných 92 sťažností), zvýšenie počtu oproti roku 2009 o 9 podaní. Následne s nižším počtom podaných sťažností boli sťažnosti podané na poskytovanú stravnú jednotku, ich množstvo a kvalitu (29 podaní s percentuálnym vyjadrením 5 %), nakladanie s finančnými prostriedkami oddelení ekonomiky jednotlivých ústavov (28 podaní s percentuálnym vyjadrením 4,8 %), prijímanie, evidovanie a odosielanie korešpondencie a jej následná manipulácia za strany príslušníkov zboru (19 podaní s percentuálnym vyjadrením 3,3 %), spôsob vykonávania návštev (13 podaní s percentuálnym vyjadrením 2,2 %), vykonávané generálne, čiastkové, technické a osobné prehliadky obvinených a odsúdených príslušníkmi zboru. Všetky ostatné podané sťažnosti smerovali na rôzne iné konania a činnosti príslušníkov zboru súvisiacich s pracovnou, ale aj mimopracovnou činnosťou.

Oblasť sťažovateľov je v zbere špecifická, nakoľko sa jedná väčšinou o osoby, ktoré sa nachádzajú vo výkone väzby alebo výkone trestu odňatia slobody, v menšej miere aj osôb mimo zariadení zboru, ktoré sa domnievajú, že činnosťou alebo nečinnosťou príslušníkov zboru boli porušené ich práva alebo právom chránené záujmy. V roku 2010 bolo príslušníkmi zboru podaných celkom 6 sťažností, čo je o 40 % menej ako v roku 2009. Novelizáciou zákona o sťažnostiach bolo príslušníkom zboru v zmysle § 4 ods. 1 písm. c) zákona o sťažnostiach znemožnené podávanie sťažností, ktoré podávali v zmysle § 48 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“). V zbere v roku 2010 nebol zriadený žiadny orgán verejnej správy určený na prešetrovanie sťažností príslušníkov zboru (§ 4 ods. 4 zákona o sťažnostiach), preto z uvedeného dôvodu tieto sťažnosti neboli prešetrované a sťažovateľom boli vrátené späť s uvedením dôvodu. Pri porovnaní počtu podaných sťažností v zbere v roku 2010 s rokom 2009 pri občanoch a obvinených sa počty sťažností takmer zhodujú, pričom rozdiel je takmer minimálny. V priebehu 3 rokov sa počet sťažností obvinených znížil zo 126 na súčasných 95, z čoho je zrejmé, že v oblasti dodržiavania zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone väzby“) príslušníkmi zboru nastali určité zlepšenia (štúdiom právnych alebo interných predpisov), striktnejšie sa dodržiujú práva a právom chránené záujmy obvinených vo výkone väzby.

U odsúdených sa počet podaných sťažností v roku 2010 (390) oproti roku 2009 mierne zvýšil (o 37), čo je v percentuálnom vyjadrení viac o 10,3 %. U anonymných sťažností sa naopak počet znížil z 30 na 14, čo je menej o viac ako 50 % podaných anonymných sťažností. V tomto smere novelizáciou zákona o sťažnostiach sa znemožnilo prešetrovať sťažnosti podané osobami, ktoré neuviedli identifikačné údaje o svojej osobe, ale podávali sťažnosti prostredníctvom elektronickej pošty a skrývali sa za emailovú adresu. Pri anonymných sťažnostiach bolo postupované v zmysle zákona o sťažnostiach, ale naproti tomu uvedené podania slúžili na preskúmanie postupu príslušníkov zboru v zmysle iných zákonných alebo interných predpisov. V roku 2010 bola zaznamenaná aj 1 sťažnosť od právnickej osoby.

Všetky sťažnosti v hodnotenom období boli evidované, prešetrované a vybavené v súlade a v lehote stanovenej zákonom č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení zákona č. 164/2008 Z. z. a od 01. februára 2010 zákonom č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. K opodstatneným sťažnostiam boli prijaté opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku. Voči osobám zodpovedným za jednotlivé opodstatnené sťažnosti boli podľa miery zavinenia vyhovené dôsledky. Koncom

roka 2010 všetci riaditelia ústavov vykonali kontroly prijímania, evidencie, prešetrovania a vybavovania sťažností v zmysle ZIPS GR č. 7/2010 „Zjednotenie postupu ústavov pri vybavovaní sťažností podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach – pokyn“. Inšpekcia taktiež vykonala v ústavoch 6 kontrol zameraných na vybavovanie sťažností, pri ktorých neboli zistené závažnejšie nedostatky.

Bezpečnostný zamestnanec na základe poverenia generálneho riaditeľa zboru vykonal v 6 ústavoch zboru kontrolu ochrany utajovaných skutočností. V kontrolovaných subjektoch nezistil v predmetnej oblasti nedostatky. Taktiež vykonal preškolenie bezpečnostných zamestnancov v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou.

Hlavnou činnosťou referátu preventívno - bezpečnostnej služby (ďalej len „PBS“) bolo zabezpečiť metodické usmerňovanie príslušníkov skupín a úsekov PBS v ústavoch zboru v súvislosti s aplikáciou právnych noriem upravujúcich postup poverených príslušníkov zboru v trestnom konaní a postup príslušníkov PBS pri predchádzaní a odhaľovaní trestnej a nedovolennej činnosti obvinených a odsúdených. Referát PBS v hodnotenom období vykonal 6 plánovaných tematických kontrol v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, Ústave na výkon väzby Žilina, Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce a 2 mimoriadne operatívne kontroly v Ústave na výkon väzby Prešov.

V priebehu celého uplynulého obdobia sa referát PBS intenzívne podieľal na spolupráci pri plnení úloh vyplývajúcich z uzatvorených dohôd o spolupráci a vzájomnej pomoci s mimorezortnými orgánmi, predovšetkým s Prezidiom Policajného zboru a Slovenskou informačnou službou. Spolupráca sa týkala získavania operatívnych a procesných informácií o neodhalenej závažnej trestnej činnosti osôb umiestnených vo výkone väzby. K danej problematike bol v 4 prípadoch uplatnený inštitút informačno - technických prostriedkov a agenta, v 3 prípadoch inštitút ochrany svedka a v 4 prípadoch úkon detekcie výskytu mobilných telefónov medzi obvinenými a odsúdenými v ústavoch zboru.

Sústavná pozornosť bola venovaná realizácii operatívno - pátracej činnosti v zmysle RMS č. 5/1997 zameranej na zvládnutie bezpečného a nerušeného priebehu niektorých vytypovaných súdnych pojednávaní, realizácií pátraní pri vzniku závažných mimoriadnych udalostí a následne vyhodnocovaniu príčin a podmienok ich vzniku.

Vo IV. štvrťroku 2010 sa začali koncipovať základné okruhy zmien v organizačnej štruktúre Generálneho riaditeľstva zboru so zameraním na personálne a štrukturálne dobudovanie preventívno-bezpečnostnej služby Generálneho riaditeľstva zboru.

Ku dňu 31. decembra 2010 poverení príslušníci zboru začali trestné konanie na základe oznámenia, ako aj vlastného zistenia v 137 prípadoch, z toho u obvinených v 40 prípadoch (40 osôb), u odsúdených v 75 prípadoch (103 osôb), v 22 prípadoch sa jednalo o neznámeho páchatel'a.

Najčastejšie bolo konané vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a § 158 Trestného zákona (72 prípadov), nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona (34 prípadov), krádeže vlámaním podľa § 212 ods. 2 Trestného zákona (31 prípadov), vydierania v spolupáchateľstve podľa § 20, § 189 ods. 1 a ods. 2, písm.b) Trestného zákona (2 prípady).

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že inšpekcia splnila všetky úlohy vyplývajúce z Hlavných úloh zboru na rok 2010, Vykonávacieho plánu inšpekcie na rok 2010, ako aj ostatné úlohy na základe poverenia alebo pokynu generálneho riaditeľa vzniknuté v kontexte služobných činností celého zboru.

Zdravotná starostlivosť

V priebehu roka 2010 odbor zdravotnej starostlivosti Generálneho riaditeľstva zboru (ďalej len „zdravotný odbor“) metodicky usmerňoval, koordinoval, kontroloval a štatisticky vyhodnocoval poskytovanie liečebno - preventívnej, posudkovej a stomatologickej starostlivosti pre príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody v zdravotníckych zariadeniach ústavov zboru a v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne.

Rok 2010 bol poznamenaný vzostupom počtu väznených osôb, čo sa prejavilo na všetkých štatisticky sledovaných ukazovateľoch.

Počet návštev vo všeobecnej ambulancii pre príslušníkov zboru, ako aj počet zdravotných výkonov na týchto ambulanciách sa v tomto roku znížil; priemerný počet ošetrení v ambulancii všeobecného lekára na 1 príslušníka bolo v tomto roku 6,19. Priemerné percento dočasnej neschopnosti pre chorobu a úraz bolo 1,7, čo je za posledných 5 sledovaných rokov najnižší dosiahnutý ukazovateľ.

Počet ošetrovaných a vyšetrovaných obvinených a odsúdených vo všeobecných ambulanciách ústavov stúpol oproti predchádzajúcemu roku o 17 875, počet vyšetrovaní na 1 väznenú osobu je porovnateľný s predchádzajúcim obdobím; v sledovanom roku na 1 osobu pripadlo 22,81 vyšetrovaní ročne.

Percento drogovu evidovaných osôb z celkového počtu obvinených a odsúdených za rok 2010 bolo 14,79 %. Súdom nariadenú ochrannú liečbu absolvovalo v podmienkach väzenia 438 odsúdených a dobrovoľnú protialkoholickú a protitoxikomanickú liečbu 40 odsúdených. Z dôvodu racionalizácie využívaných priestorov a kapacít bola v septembri 2010 dočasne pozastavená dobrovoľná protidrogová liečba v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou.

V podmienkach zboru bola realizovaná súdom nariadená sexuologická ochranná liečba u 12 novoprijatých odsúdených; celkovo v priebehu roka bolo liečených 32 odsúdených osôb.

V stomatologických ambulanciách bolo uskutočnených 27 819 vyšetrovaní a ošetrovaní väzneným osobám; bolo vykonaných 797 stomatoprotetických prác pre odsúdených.

V Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Trenčíne bolo v hodnotenom období hospitalizovaných 2588 pacientov s priemernou ošetrovacou dobou 45,51 dňa, čo predstavuje obložnosť 83,94 %. Všetky tieto štatistické ukazovatele sú ovplyvnené celkovým vývojom počtu obvinených a odsúdených.

Personálna práca

Plnenie služobných úloh v zbere v roku 2010 zabezpečovalo v priemere 4401 príslušníkov a 734 zamestnancov.

Skutočný počet príslušníkov k 31. decembru 2010 bol 4444, čo v porovnaní s rokom 2009 predstavuje zníženie o 40 osôb. Skutočný počet zamestnancov k 31. decembru 2010 bol 744, čo je v porovnaní s rokom 2009 zvýšenie o 53 osôb.

K zvyšovaniu počtov zamestnancov zboru dochádzalo z dôvodu realizácie Koncepcie čiastočného scivilnenia príslušníkov zboru na roky 2005 – 2010.

Sociálne zabezpečenie

Útvár sociálneho zabezpečenia zboru (ďalej len „útvár“) plnil v priebehu roka 2010 najmä úlohy vyplývajúce zo zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení.“). Základnou úlohou útvaru bola najmä včasná a plynulá realizácia dávok výsluhového zabezpečenia príslušníkov podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

Ďalej útvár plnil úlohy v oblasti vedenia kmeňovej knihy všetkých príslušníkov zboru, poskytovania rekreácií, kúpeľnej starostlivosti, preventívnych rehabilitácií a metodického riadenia a využívania stredísk zboru.

Útvár je v zmysle zákona o sociálnom zabezpečení správcom osobitného účtu. K 31. decembru 2010 bolo vyplatených 3520 opakujúcich sa dávok výsluhového zabezpečenia a sociálneho poistenia v sume 1 980 597,83 €, z toho 2964 výsluhových dôchodkov v priemernej výške 615 €. Priemerná výška výsluhového dôchodku vzrástla oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 38 €.

Od 1. januára 2010 boli valorizované dávky sociálneho poistenia o 3,05 % podľa zákona 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, v tom istom mesiaci boli vyplatené i vianočné príspevky poberateľom výsluhových dávok, ktorí splnili nárok na túto dávku.

V mesiaci február bolo vykonané vyúčtovanie osobitného účtu za rok 2009 a pripravený návrh rozpočtu osobitného účtu na rok 2010 s predpokladaným schodkom 7 020 000 €. Osobitný účet bol do 31. decembra 2010 dotovaný z rozpočtu zboru vo výške 7 218 279,49 €.

Od 1. júla 2010 boli valorizované dávky výsluhového zabezpečenia o 2,3 % podľa zákona o sociálnom zabezpečení, súčasne bola vykonaná i druhá valorizácia výsluhových dávok, ktoré boli priznané pred účinnosťou zákona o sociálnom zabezpečení.

Útvár zabezpečoval poskytovanie rekreácií, kúpeľnej starostlivosti podľa zákona o sociálnom zabezpečení, ako aj poskytovanie rehabilitácií podľa zákona o štátnej službe a ich kontrolu. Rekreačných pobytov v strediskách zboru sa zúčastnilo 2 933 osôb, z toho v Kováčovej 1 866 osôb, v Omšeni 1 004 osôb a v rekreačnom stredisku Bukovec 63 osôb.

V roku 2010 bolo pridelených 1 165 poukazov. Z celkového počtu poukazov, určených na rodinné rekreácie v strediskách Kováčová, Omšenie a Bukovec, zostalo, napriek ich redistribúcií nevyužitých 304 poukazov.

Pokračovalo sa aj v poskytovaní výmenných zahraničných rekreácií v Poľskej republike a Českej republike. Výmenných rekreácií sa zo Slovenska v zahraničí zúčastnilo 72 osôb; z partnerských krajín sa v strediskách zboru zúčastnilo 73 osôb.

Nadálej pretrvával záujem o detské letné rekreácie v strediskách zboru, ktoré sa organizovali v roku 2010 v Školiacom stredisku zboru Santovka v 5 turnusoch. Detskej rekreácie sa zúčastnilo 232 detí zo Slovenskej republiky a 20 detí z Poľskej republiky. V Poľskej republike sa zúčastnilo 16 detí zo Slovenskej republiky.

V priebehu roka 2010 sa rehabilitovalo v strediskách zboru 980 príslušníkov. Formou výkonu prác sa rehabilitovalo 1 147 príslušníkov.

Z celkového počtu 161 žiadostí o kúpeľnú starostlivosť bolo uspokojených 146 žiadostí. Z toho v stredisku zboru Omšenie absolvovalo kúpeľnú starostlivosť 80 osôb.

V sledovanom období bolo pracovníkmi útvaru vykonaných 5 tematických kontrol: v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľova, Ústave na výkon väzby Bratislava, Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Košice, Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín. Boli vykonané i 2 kontroly v Školiacom stredisku zboru Santovka a v Rekreačnom stredisku zboru Bukovec. Počas kontroly neboli zistené závažné nedostatky. Možno preto konštatovať, že ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení sa v praxi ústavou dodržiavajú.

Vzdelávanie príslušníkov a zamestnancov zboru

V roku 2010 zabezpečoval Inštitút vzdelávania Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „inštitút vzdelávania“) vzdelávanie príslušníkov zboru a zamestnancov zboru v súlade s platnými internými predpismi. V súvislosti so vzdelávaním príslušníkov a zamestnancov zboru bol v roku 2010 schválený nový interný predpis RGR č. 25/2010 o vzdelávaní príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, ktorý nadobudol účinnosť od 15. apríla 2010. Potreba spracovania tohto rozkazu vyplynula z potrieb zboru aktualizovať a zjednotiť právne normy upravujúce systém, organizáciu a podmienky vzdelávania príslušníkov a zamestnancov zboru do jedného predpisu. V zmysle rozkazu boli spracované nové vzdelávacie programy, pričom sa aktualizovali učebné plány a učebné osnovy všetkých vzdelávacích aktivít v súlade s novou legislatívnou úpravou jednotlivých odborných oblastí.

Vo vzdelávaní príslušníkov zboru a zamestnancov zboru bola prioritná pozornosť venovaná základnému výcviku a odbornému vzdelávaniu (t.j. základnému a špecializovanému odbornému vzdelávaniu) príslušníkov zboru, ako aj prehľbovaniu vzdelania formou vzdelávacích aktivít špecializačného vzdelávania príslušníkov zboru.

A. Základný výcvik

V roku 2010 bolo zrealizovaných 5 behov základných výcvikov, ktoré spolu absolvovalo 224 frekventantov, t. j. o 43 frekventantov viac ako v roku 2009. Všetky behy sa uskutočnili v Školiacom stredisku zboru Santovka a realizáciu zabezpečovali výlučne lektori inštitútu vzdelávania s výnimkou špeciálnych činností (zdravotnícka príprava, BOZP a pod.). Vzhľadom na vysokú mieru personálnej obmeny zboru, a s tým súvisiacou potrebou vyškoliť ešte vyšší počet novoprijatých príslušníkov je v pláne na rok 2011 až 6 behov, všetky v Školiacom stredisku zboru Santovka. Aby bolo možné naplniť požiadavky z ústavov, uvedený výcvik bol skrátený zo 4 na 3 týždne, avšak všetky potrebné činnosti, ako je predovšetkým práca so zbraňou, poradová príprava alebo telesná príprava bola preberaná v neskrátenej forme.

B. Odborné vzdelávanie príslušníkov zboru

1. Základné odborné vzdelávanie (ďalej len „ZOV“)

V sledovanom období sa uskutočnili 4 behy ZOV s celkovým počtom 288 frekventantov, t.j. o 21 frekventantov viac ako v roku 2009. Z celkového počtu frekventantov absolvujúcich ZOV 4 frekventanti na záverečných skúškach nepospeli (2 z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava, 1 z Ústavu na výkon väzby Bratislava a 1 z Ústavu na výkon väzby Nitra), z ktorých 3 opakovanú záverečnú skúšku vykonali úspešne a 1 frekventant na opakovanej záverečnej skúške opätovne nepospel (Ústav na výkon väzby Nitra). Aj tu je vidieť vyššiu náročnosť vzdelávacieho, ako aj hodnotiaceho procesu, s čím sa nie všetci novoprijatí príslušníci vedia okamžite vyrovať.

2. Špecializované odborné vzdelávanie (ďalej len „ŠOV“)

V roku 2010 sa uskutočnilo 5 behov ŠOV s celkovým počtom 260 frekventantov, t. j. o 31 frekventantov viac ako v roku 2009. V porovnaní s Plánom vzdelávacích aktivít inštitútu vzdelávania na rok 2010 zrealizoval inštitút vzdelávania o 1 beh ŠOV viac. Išlo o mimoriadnu ŠOV organizovanú v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok pre príslušníkov zboru, ktorí boli od 1. februára 2010 zaradení v tretej platovej triede v súvislosti s reprofiliáciou ústavov zboru.

V rámci vzdelávacích aktivít na získanie odborného vzdelávania (ZOV, ŠOV) bolo vedením inštitútu vzdelávania realizované preskúšanie frekventantov prostredníctvom elektronických testových batérií pred absolvovaním ústnej záverečnej skúšky testové, čo možno hodnotiť ako prínos v motivácii frekventantov pri príprave na ústne záverečné skúšky. Vyhodnotenie absolvovania testov formou percentuálnej úspešnosti slúži ako pomocný podklad pre skúšobnú komisiu pri záverečnom hodnotení na ústnej skúške.

C. Špecializačné vzdelávanie príslušníkov zboru

V rámci špecializačného vzdelávania inštitút vzdelávania vyškoliť spolu 172 frekventantov; v porovnaní s rokom 2009 o 13 frekventantov vyškolených viac. V roku 2010 na základe poznatkov z kontrolnej činnosti príslušníkov odboru ochrany a obrany Generálneho riaditeľstva zboru na úsekoch justičnej stráže, bol zmenený vzdelávací program Odborného kurzu príslušníkov justičnej stráže, pričom bola zvýšená dotácia vyučovacích hodín zameraných na rozvoj komunikačných zručností. Dôvodom zvýšenia dotácie a rozšírenia obsahu rozvoja komunikačných zručností v tejto aktivite bola aj skutočnosť, že príslušníci úsekov justičnej stráže prichádzajú do kontaktu s civilnými osobami oveľa častejšie ako ostatný väzenský personál, a pritom je mnohokrát nevyhnutné vedieť zvládať rôzne situácie s využitím vhodných komunikačných prostriedkov.

V Odbornom kurze psovodov tak, ako aj v predchádzajúcich rokoch participovalo na výučbe Kynologické stredisko zboru v Leopoldove pod vedením mjr. Mgr. Ladislava Šuchtera. Odborný kurz vedúcich zmien sa na základe odporúčania odboru ochrany a obrany Generálneho riaditeľstva zboru v porovnaní s predchádzajúcim obdobím skrátil z 3 týždňov na 2 týždne. Boli zrušené niektoré činnosti, za ktoré nesie zodpovednosť každý ústav v rámci RGR č.11/2010 o výcviku príslušníkov zboru, ako sú ostré streľby, sebaobrana a pod., na druhej strane boli pridané témy potrebné pre prax (do tejto aktivity bola zaradená nová téma „Vyjednávania v prvom kontakte“, bola pridaná napr. práca s počítačom v podmienkach oddelení ochrany a obrany zboru, donucovacie prostriedky a techniky, taktika služobných zákrokov, atď.).

V roku 2010 prebiehal v novej forme aj Odborný kurz referentov režimu, ako aj Sociálno-psychologický výcvik (ďalej len „SPV“), ktorý organizačne zabezpečoval inštitút vzdelávania v kombinácii s externými lektormi z ústavov zboru. V porovnaní s rokom 2009 možno konštatovať, že v roku 2010 sa zvýšil podiel lektorského obsadenia v tejto aktivite zo strany inštitútu vzdelávania. Kým v roku 2009 zabezpečovali SPV prevažne externí lektori a 1 lektor inštitútu vzdelávania, v roku 2010 sa situácia výrazne zmenila – 3 lektori inštitútu vzdelávania zabezpečovali väčšinu výcvikových dní (55 z 80 výcvikových dní).

V rámci špecializačného vzdelávania v roku 2010 inštitút vzdelávania vyškoliť spolu 172 frekventantov, v porovnaní s rokom 2009, o 13 frekventantov vyškoľených viac.

Odborné vzdelávanie zamestnancov zboru bolo realizované v 2 behoch s celkovým počtom 57 frekventantov. Prvýkrát bol tento druh vzdelávania realizovaný v rámci inštitútu vzdelávania, čo sa osvedčilo, vzhľadom k tomu, že bolo možné lektorsky využiť viacerých lektorov inštitútu vzdelávania.

Celkovo bolo inštitútom vzdelávania v roku 2010 vyškoľených 1001 príslušníkov zboru a zamestnancov zboru, v porovnaní s rokom 2009 o 69 frekventantov vyškoľených viac (pre zaujímavosť v roku 2008 bolo vyškoľených 865 frekventantov, takže nárast za posledné 2 roky je 136 frekventantov). Pri predpokladanom počte vyškoľených frekventantov v počte 1 067 na rok 2011, je tento nárast až o 202 frekventantov, čo je kumulatívne až o takmer 20 % v priebehu 3 rokov.

Celková priemerná priama vyučovacia činnosť na 1 lektora sa v roku 2010 oproti predchádzajúcim obdobiam značne zvýšila. V súčasnosti dosahuje hranicu definovanú v Nariadení vlády č. 422/2009, ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov, pričom do budúcnosti je predpoklad jeho zvýšenia z dôvodu zvýšených požiadaviek služobných úradov na zaraďovanie do jednotlivých vzdelávacích aktivít, zvýšenej frekvencie realizovania hlavne základných výcvikov a odborného vzdelávania, zvýšenému podielu lektorov inštitútu vzdelávania na zabezpečovaní vzdelávacích aktivít mimo inštitútu vzdelávania (základný výcvik, sociálno-psychologický výcvik), ako aj aktivít zameraných na rozvoj sociálno - komunikačných zručností v rámci odborného vzdelávania a špecializačného vzdelávania.

Lektori inštitútu vzdelávania sa podieľali aj na publikačnej činnosti v rezortnom časopise Zvesti, čo je prínosom predovšetkým pri odborných článkoch, ktoré využívajú študujúci príslušníci zboru, ako aj pre samotných lektorov, ktorí sa týmto spôsobom sami ďalej vzdelávajú. V rámci spolupráce s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre bola pripravená Dohoda o spolupráci medzi rektorom univerzity a generálnym riaditeľom, ktorá je pripravená na signovanie oboma stranami. Na základe tejto dohody budú realizované vzdelávacie aktivity smerované predovšetkým na sociálno - psychologické výcviky príslušníkov zboru.

Po personálnej stránke v roku 2010 zabezpečovali činnosti inštitútu vzdelávania – riaditeľ, zástupca riaditeľa, 8 lektorov úseku lektorských činností a 1 samostatný referent referátu všeobecnej administratívy. V hodnotenom období bolo vykonaných niekoľko personálnych zmien, v súčasnosti je lektorský zbor stabilizovaný. Na záver možno konštatovať, že inštitút vzdelávania v roku 2010 zrealizoval všetky naplánované vzdelávacie aktivity.

Duchovná služba

• Katolícka duchovná služba

Cieľom a poslaním katolíckej duchovnej služby je plnenie úloh vyplývajúcich zo Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky, zákona o výkone väzby a výkone trestu. Svojou službou na princípe dobrovoľnosti napomáha pri rozvoji duchovných hodnôt a uspokojovaní náboženských potrieb obvinených, odsúdených a pri ich resocializácii. Poskytovaná je aj príslušníkom a zamestnancom zboru.

V hodnotenom období vikár referátu Vikariátu zboru (ďalej len „vikariát“) a väzenskí kapláni poskytovali na základe dobrovoľností a prejaveneho záujmu katolíckej duchovnej služby pokrsteným v Katolíckej cirkvi, ako aj tým, čo chcú byť do nej začlenení alebo prejavia o katolícku duchovnú službu záujem. Druhy ponúknutých aktivít a štatistické údaje o poskytovaní katolíckej duchovnej služby v podmienkach zboru za rok 2010 sú uvedené v tabuľkách.

Spoločne s ordinárom Ordinariátu ozbrojených síl a ozbrojených zborov Slovenskej republiky (ďalej len „OS a OZ SR“) vikár vykonal návštevy zamerané najmä na úroveň poskytovania katolíckej duchovnej služby príslušníkom a zamestnancom zboru, obvineným a odsúdeným v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, Ústave na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce, Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany, Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Levoča, Ústave na výkon väzby Nitra a Ústave na výkon väzby Banská Bystrica.

Zvyšovanie odbornej úrovne väzenských kaplánov za účelom skvalitnenia poskytovania katolíckej duchovnej služby bolo organizačne zabezpečené ordinárom OS a OZ SR, ktorý pozýval aj odborných lektorov. Realizované boli: formačný týždeň v priestoroch Liečebno-rehabilitačného strediska zboru v Omšeni, duchovné cvičenia v priestoroch Exercičného domu v Prešove, špecializované odborné zhromaždenie v Bratislave.

Celoslovenská porada väzenských kaplánov, ktorá bola plánovaná od 24. do 26. novembra 2010 v Rekreačnom stredisku zboru Bukovec, sa neuskutočnila z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov.

V inštitúte vzdelávania vikár prednášal o duchovnej službe. V súčasnosti prednášky v rámci šetrenia finančných prostriedkov vykonáva väzenský kaplán z Ústavu na výkon väzby Nitra.

Pozornosť zo strany vikariátu bola venovaná výberu dobrovoľníkov splnomocnených na poskytovanie nepravidelnej katolíckej duchovnej služby, ktorým je udeľované poverenie na dobu 1 roka. Pracovné stretnutia na zvyšovanie odbornej úrovne poskytovania katolíckej duchovnej služby organizoval vikár v spolupráci s väzenskými kaplánmi pre dobrovoľníkov, ktorí prichádzali do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice-Šaca, Ústavu na výkon väzby Nitra, Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Nitra-Chrenová a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Želiezovce.

Pri príležitosti 20 rokov poskytovania katolíckej duchovnej služby dobrovoľníkmi v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou sa dňa 9. mája 2010 uskutočnilo pracovné stretnutie za účasti apoštolského nuncia na Slovensku Mons. Mária Giordana, ordinára OS a OZ SR, námestníka generálneho riaditeľa pre ekonomické veci a vedenia ústavu.

V hodnotenom období sa ďalej rozvíjala spolupráca s ordinárom a vikármi jednotlivých ozbrojených zložiek. V mesiaci február a marec 2010 prednášal vikár na pôstnych obnovách pre pracovníkov jednotlivých vikariátov.

Pokračovala spolupráca s Katolíckou charitou OS a OZ SR a občianskym združením Ain Karim, vďaka ktorej bolo zabezpečené vhodné oblečenie pre viacerých prepustených z výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody, ako aj ponúknutá možnosť ubytovania a zamestnania.

• **Ekumenická pastoračná služba**

Jednou z hlavných úloh Úradu ekumenickej pastoračnej služby (ďalej len „ÚEPS“) je poskytovanie duchovných služieb. V hodnotenom období bola pastoračná služba ponúkaná starším duchovným a väzenskými pastormi každému, kto prejavil o službu záujem. Je poskytovaná podľa právnych noriem o duchovnej službe v skupinách, alebo individuálne na základe dobrovoľného rozhodnutia obvineného alebo odsúdeného v rámci možností v ústavoch zboru.

Neprináša len určité náboženské formy, ale snaží sa o to, aby ľudia mohli osobne spoznať Boha, Božie slovo a jej cieľom je zmena hodnôt obvinených a odsúdených osôb. Vykonáva sa formou bohoslužieb, biblických vzdelávaní, koncertov, kultúrno – náboženských programov pomocou nosičov dát, video nahrávok, pastoračných stretnutí, pastoračných rozhovorov, vysluhovaním sviatosti, distribúciou kresťanských kníh, časopisov a inými vhodnými formami.

V súlade s vykonávacím plánom činnosti nadviazal ÚEPS kontakty s *Prison Fellowship International* (ďalej len „PFI“) so sídlom vo Švajčiarsku. V novembri 2010 sa starší duchovný osobne stretol s riaditeľom medzinárodnej inštitúcie pre väzenstvo, ktorá zastrešuje mnohých poskytovateľov duchovnej služby.

ÚEPS v roku 2010 spolupracoval s Ústredím ekumenickej pastoračnej služby (ďalej len „Ústredie EPS“) vo viacerých oblastiach spoločnej činnosti.

V súlade s plánom činnosti Ústredia EPS na rok 2010 sa starší duchovný referátu zúčastňoval na zasadnutiach Rady Ústredia EPS.

Ústredie EPS sa podieľalo na organizácii medzinárodného stretnutia príslušníkov OS a OZ z Európy, USA a Afriky. V dňoch 22. - 28. júna 2010 sa vo Francúzsku konalo 59. stretnutie protestantských príslušníkov ozbrojených zložiek. Tohto významného stretnutia sa prvýkrát zúčastnil aj starší duchovný ÚEPS, ako reprezentant zboru. Príslušníci OS a OZ zo Slovenska sa na tomto stretnutí prezentovali spoločným programom.

Vzdelávanie väzenských pastorov patrilo medzi Hlavné úlohy zboru na rok 2010. Za týmto účelom sa pre väzenských pastorov uskutočňovali odborné zhromaždenia, konferencie, špecializované porady, duchovné cvičenia a semináre duchovných ekumenickej pastoračnej služby v OS a OZ SR.

Duchovní EPS sa na svojich odborných stretnutiach, seminároch a poradách pravidelne informovali o poskytovaní pastoračnej služby v ústavoch zboru. Boli metodicky usmerňovaní starším duchovným zboru, generálnym duchovným, ako aj predstaviteľmi cirkvi, ktorá ich do pastoračnej služby vyslala a uvoľnila.

Referát ÚEPS vydával stanoviská k žiadostiam o vstup do ústavov pre riaditeľov, ktorí vydávali povolenia k jednorazovým alebo pravidelným vstupom do ústavov duchovným pracovníkom registrovaných cirkvi a náboženských spoločností a pracovníkom občianskych združení, potrebné usmernenia pre činnosť v ústavoch zboru.

V roku 2010 duchovní ekumenickej pastoračnej služby vykonali spolu 474 spoločných stretnutí, ktorých sa zúčastnilo 4 534 osôb. Zároveň vykonali 1 451 individuálnych stretnutí pre 2 538 osôb. Celkový počet pastoračných stretnutí bol 1 925 pre 7 072 osôb.

Ďalšia duchovná služba bola poskytovaná zástupcami registrovaných cirkví a náboženských spoločností: *Apoštolská cirkev na Slovensku, Cirkev československá husitská na Slovensku, Starokatolícka cirkev na Slovensku, Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku, Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku, Kresťanské zbory, Cirkev bratská v Slovenskej republike, Bratská jednota baptistov, Cirkev adventistov siedmeho dňa, Pravoslávna cirkev na Slovensku a náboženská spoločnosť Svedkov Jehovových.*

Pre potreby rozvoja služby duchovní využívali kontakty so združením *The Gideons International* distribujúcich Slovenské Biblie – Nové Zmluvy, vydavateľmi kresťanského časopisu *Ethos*, skupinami zo združenia *Anonymných alkoholikov*, s občianskym združením *Aglow*, ktoré rozšírilo kresťanskú službu ženy – ženám v podmienkach zboru, ako aj so *Slovenským evanjelizačným strediskom*.